

**คู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย
หน่วยงานสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ**

คู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย ของสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

1. ความสำคัญของปัญหา

อัคคีภัย เป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่เกิดจากความประมาท ขาดความระมัดระวัง หรือความพลั้งเผลอ โดยเฉพาะในฤดูที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม มักมีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 เห็นชอบแผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ ให้เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการอัคคีภัย ไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษหมอกควัน รวมทั้งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยให้มีการพัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบกับพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 มาตรา 4 กำหนดให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ เช่น จัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วย การตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ ฯลฯ

สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ จึงได้จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยวัตถุประสงค์เพื่อลดการเกิดอัคคีภัยและลดผลกระทบจากการเกิดอัคคีภัย พัฒนาศักยภาพของบุคลากรของสำนักงานฯ ทั้งด้านความรู้และความตระหนักในการเกิดอัคคีภัย ตลอดจนจนสามารถปฏิบัติตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดอัคคีภัย

2. วัตถุประสงค์ของแผน

2.1 เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้ชัดเจนขึ้น

2.2 เพื่อลดอัตราความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยภายในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานของสถาบัน คชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

2.3 เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยจากอัคคีภัยต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้มาติดต่อ

ราชการกับสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

3. ขอบเขตของแผน

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยภายใน สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ฉบับนี้ ใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในบริเวณสถานที่ปฏิบัติงาน สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ทั้งนี้ ในเวลาราชการและนอกเวลาราชการเท่านั้น ซึ่งหากอัคคีภัยที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงจนเกินขีดความสามารถในการควบคุมให้การปฏิบัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ข้อมูลของหน่วยงาน

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้งของหน่วยงาน

สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ 272 ม.6 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง

52190

4.2 ข้อมูลบุคลากร

ทั้งสิ้น 214 คน

4.3 ข้อมูลเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

- รถยนต์ปีกอ๊อฟ จำนวน 11 คัน

- รถดับเพลิง จำนวน 3 คัน

- อุปกรณ์แจ้งเตือนเพลิงไหม้ จำนวน 3 เครื่อง

5. การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัย

5.1 การตรวจตราความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย

สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้มอบหมายให้ กลุ่มงาน และฝ่ายทุกฝ่าย ตรวจตราความปลอดภัยเกี่ยวกับความปลอดภัยของสำนักงานฯ เช่น ปลั๊กไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า ถึงดับเพลิง อุปกรณ์แจ้งเตือนเพลิงไหม้ ฯลฯ โดยให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจตราความปลอดภัย

โดยมีหน้าที่ สำรองตรวจตราความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยในบริเวณสำนักงานฯ ว่ามีความพร้อมใช้งานหรือไม่ พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการตรวจตราความปลอดภัยให้ผู้บังคับบัญชาทราบ หากพบข้อบกพร่อง หรือใช้งานไม่ได้ ให้รายงานผู้บังคับบัญชา เพื่อสั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน

5.2 การรณรงค์ เผยแพร่ และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้มอบหมายให้คณะทำงาน คปอ. ส.คช. รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เกี่ยวกับวิธีการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การใช้รถดับเพลิง เบื้องต้น การอพยพหนีไฟ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีความรู้ และความตระหนักในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

5.3 การฝึกทดสอบแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยภายในสำนักงานฯ

สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้มอบหมายให้คณะทำงาน คปอ. ส.คช. รับผิดชอบการดำเนินการฝึกเพื่อทดสอบแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยภายในสำนักงานฯ และแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย สถาบันชบาตแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ พ.ศ.2562

ประเมินผลการฝึก เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการปรับปรุง ทบทวน และแก้ไขแผนป้องกันและระงับ ภัยพิบัติภายในสำนักงานฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดให้ทำการฝึกทดสอบแผนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.4 การเตรียมความพร้อมสำหรับการอพยพหนีไฟ

สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้มอบหมายให้คณะทำงาน คปอ.สคช. รับผิดชอบดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับการอพยพหนีไฟ ดังนี้

6. การปฏิบัติระหว่างเกิดอัคคีภัย

6.1 การปฏิบัติระหว่างเกิดอัคคีภัยในเวลาราชการ

6.1.1 การแจ้งเหตุเพลิงไหม้

(1) ให้ส่วนจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ โดยให้แจ้งเหตุเพลิงไหม้ผ่านหมายเลข IP PHONE 361221

6.1.2 การดับเพลิง

(1) ให้เจ้าหน้าที่ฝ่าย/กลุ่มที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ดำเนินการระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย และแจ้งผู้บัญชาการเหตุการณ์ (หัวหน้าสำนักงานฯ) ทันทันทีระดมกำลังเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากทุกฝ่ายเข้าดำเนินการระงับเหตุ

(2) ผู้บัญชาการเหตุการณ์ จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ ณ จุดเหมาะสมเพื่อประสานงานและสั่งการดำเนินการระงับเหตุ กรณีไม่สามารถดับเพลิงได้ มีหน้าที่แจ้งประสานขอความช่วยเหลือ ประสานสั่งการและให้ข้อมูลต่างๆกับหน่วยดับเพลิง หน่วยกู้ชีพ กู้ภัยตามแผนเผชิญเหตุกำหนด อาจมอบหน้าที่ให้ผู้ประสบเหตุเป็นผู้แจ้งหน่วยดับเพลิงก็ได้ พร้อมทั้งส่งการให้อพยพหนีไฟตามแผนอพยพหนีไฟที่จัดทำไว้

6.1.3 การอพยพหนีไฟ

(1) หากเพลิงไหม้มีความรุนแรงลุกลามจนเกินขีดความสามารถในการ

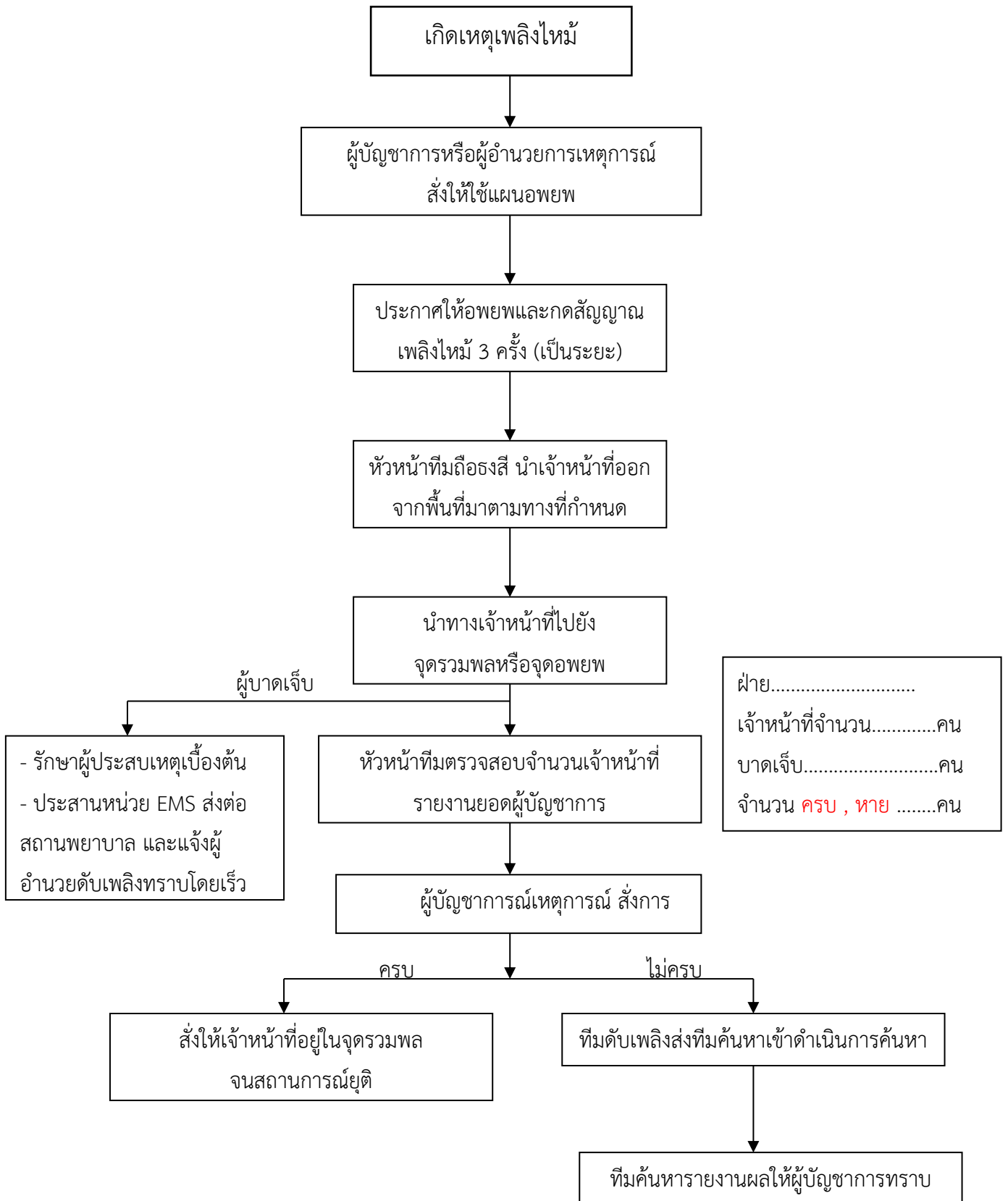
ควบคุมของส่วนจัดการสิ่งแวดล้อม ให้ผู้อำนวยการดับเพลิงเป็นผู้สั่งการให้อพยพหนีไฟตามแผนอพยพหนีไฟ

(2) ผู้อำนวยการดับเพลิงได้สั่งการให้ผู้นำการอพยพ (ตามที่กำหนดไว้ในแผนอพยพหนีไฟ) นำเจ้าหน้าที่อพยพไปตามเส้นทางอพยพที่กำหนดไปยังจุดรวมพล และจุดรองรับการอพยพโดยเร็ว

(3) ให้ผู้ตรวจสอบยอดผู้อพยพ (ตามที่กำหนดไว้ในแผนอพยพหนีไฟ) ทำการตรวจสอบยอดจำนวนเจ้าหน้าที่ ณ จุดรวมพล กรณีพบจำนวนเจ้าหน้าที่ครบถ้วนให้นำการอพยพไปยังจุดรองรับการอพยพ หากไม่ครบให้รายงานผู้อำนวยการดับเพลิงสั่งการให้ทำการค้นหาผู้อาจติดค้างอยู่พื้นที่เกิดเหตุ

(4) หากค้นพบผู้ได้รับบาดเจ็บให้รายงานผู้บัญชาการเหตุการณ์ทันที พร้อมทั้งช่วยผู้บาดเจ็บมายังจุดปฐมพยาบาล หากมีผู้ได้รับบาดเจ็บรุนแรงให้ส่งต่อไปยังโรงพยาบาลใกล้เคียง

แผนการอพยพหนีไฟ

6.2 การปฏิบัติระหว่างเกิดภัยนอกเวลาราชการ

ให้ส่วนจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ภัยที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานอกเวลาราชการ ระหว่างเวลา 16.30 – 08.30 น. รวมทั้งวันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตามแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

6.2.1 ให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์คนแรกตัดสินใจว่าสามารถดับเพลิงได้ด้วยตนเอง

หรือไม่ หากสามารถดับเพลิงได้ให้ทำการดับเพลิงเบื้องต้น แต่หากไม่สามารถดับเพลิงได้ให้ร้องขอความช่วยเหลือหรือแจ้งเหตุเพลิงไหม้ไปยังจุดรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ไปยังหมายเลขโทร.199

6.2.2 เมื่อเจ้าหน้าที่อยู่ประจำจุดรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้รับการร้องขอความช่วยเหลือ หรือได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้เข้าทำการดับเพลิงทันที หากไม่สามารถดับเพลิงได้ให้แจ้งเหตุเพลิงไหม้ไปยังสถานีดับเพลิงใกล้เคียงผ่านหมายเลข 199 พร้อมทั้ง แจ้งผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบโดยเร็วเพื่อสั่งการต่อไป

6.2.3 เมื่อเพลิงสงบให้ส่งมอบภารกิจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น การสำรวจความเสียหาย การปรับปรุงและบูรณะพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น

7. การปฏิบัติหลังเกิดอัคคีภัย

7.1 ให้ส่วนจัดการสิ่งแวดล้อม ดำเนินการรวบรวมข้อมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินของทางราชการ รายงานให้หัวหน้าหน่วยงานทราบ เพื่อพิจารณาขอรับความช่วยเหลือ/ฟื้นฟูบูรณะ/ปรับปรุง พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอัคคีภัยที่เกิดขึ้น

7.2 กรณีอัคคีภัยที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสำคัญ เช่น สำนักงานที่ปฏิบัติงาน คอมพิวเตอร์ ฯลฯ จนทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ให้หน่วยงานถือปฏิบัติตามแผนบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงาน

แผนเผชิญเหตุอัคคีภัยในเวลาราชการ

1. เกิดเหตุเพลิงไหม้
2. ผู้พบเห็นตะโกนเรียกให้คนช่วยหรือแจ้งที่มดับเพลิงเบื้องต้นภายในฝ่าย
3. ที่มดับเพลิงในฝ่ายนำถึงดับเพลิงเข้าระงับเหตุ พร้อมแจ้งหัวหน้ากลุ่มงานฯ/หัวหน้าฝ่ายฯ
4. ร้องขอที่มดับเพลิงจากฝ่ายฯ อื่นๆ
5. กรณีไม่สามารถควบคุมดับเพลิงได้ หัวหน้ากลุ่มงานฯ/หัวหน้าฝ่ายฯ รายงานหัวหน้าหน่วยงานฯ
แจ้งทุกฝ่ายให้อพยพเจ้าหน้าที่ ไปยังจุดรวมพล พร้อมร้องขอความช่วยเหลือจาก 191
6. กรณีไม่สามารถควบคุมได้หัวหน้าหน่วยงานฯ ขอรับการสนับสนุนรถดับเพลิงจาก
 - โทรศัพท์หมายเลข 199
 - กรณีมีผู้บาดเจ็บแจ้งกู้ชีพกู้ภัยโรงพยาบาลห้างฉัตร โทรศัพท์หมายเลข 054269506 และ โทรศัพท์หมายเลข 191
7. สั่งตรวจสอบยอดเจ้าหน้าที่ พร้อมรายงานผู้บัญชาการเหตุการณ์
8. แจ้งความประสงค์เคลื่อนย้ายทรัพย์สินไปในพื้นที่ไม่เกิดเหตุเพลิงไหม้อาคารข้างเคียง
9. ผู้บัญชาการเหตุการณ์ อนุญาต ขนย้ายทรัพย์สินในพื้นที่ปลอดภัย ตามลำดับความสำคัญที่
กำหนด โดยการเคลื่อนย้าย แดง เหลือง เขียวตามลำดับความสำคัญ โดยตรวจสอบผู้ขนย้ายให้ชัดเจน เพื่อป้องกันติดค้างอยู่ภายใน โดยมอบให้ฝ่ายรักษาความปลอดภัยควบคุมการขนย้าย
10. เคลื่อนย้ายรถยนต์ทุกคันไปจอด ณ ลานจอดรถ 84 หรือ หน้าอาคารกัลยาณวิวัฒนาการุณย์
11. ฝ่ายสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เตรียมข้อมูล จุดจอดรถ จุดหัวจ่ายน้ำ ให้หน่วยดับเพลิงของเทศบาล และทีมค้นหา
12. ผู้บัญชาการเหตุการณ์ รายงานข้อมูลให้ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ทราบ
13. เมื่อผู้บัญชาการหน่วยดับเพลิงเดินทางมาถึงรายงานสถานการณ์และข้อมูลให้ทราบและ
ส่ง
มอบการบัญชาการเหตุการณ์เพลิงไหม้ ให้หน่วยดับเพลิง และหน่วยด้านการแพทย์
14. ผู้บัญชาการหน่วยดับเพลิงสั่งการควบคุมเพลิงและค้นหา กั้นบริเวณผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ เพื่อสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่
15. ฝ่ายรักษาความปลอดภัยดูแลทรัพย์สินที่ขนย้าย
16. ฝ่ายปฐมพยาบาลดูแลผู้บาดเจ็บและส่งต่อให้ทีมแพทย์